

Ensin nauratti, sitten oksetti

Annoin tartuttaa itseeni ebolan. Sain immuniteetin kaikkia maailman tauteja vastaan.

— RISTO K. JÄRVINEN —

LOPPUKESÄLLÄ SOSIAALISESSA MEDIASSA hehkutettiin hoitolaitos Anu's Spa'n nettisivuja. Ne kertovat, että kyseessä on ”kokonaisvaltaiseen mielen ja kehon hyvinvointiin keskittynyt ylellinen spa-keskus”.

Tarjolla on mm. Bifrost-sateenkaarisiltaterapiaa, jota mainostetaan seuraavasti: ”Skandinaavista energiahoitoa parhaimmillaan. Nosta suojaava Odinin Sotilaan sotisopa yllesi ja heilauta Tyrfinin väkivahva miekka olallesi. Tällä pyhällä matkalla me tulemme tapaamaan monta ystävää! Orvar-Oddin, kujeilevan esitaistelija Hjalmarin, kultahiuksisen Sivin sekä monet muut menneiden aikojen kaukoparantajat. Parantaminen tapahtuu kanavoimalla Heimdall-jumalan melodista laulua tilaan, jolloin musiikki saa Bifrostin kivet värähtelemään hyvin korkeilla taajuuksilla.”

Valittavana on myös vaikkapa Suomi sata -terapia: ”Juhlavuoden hoito isänmaan ystävälle. Kokonaisvaltainen hyvinvointipaketti sotiemme veteraanien muistoa kunnioittaen. Sisältää ylellisen ja lämmittävän Karjala takaisin -kasvohoidon, Koivuniemen herran vierailun ja Kiitos 1939-1945 -osion.”

VAIN BARBRA SELVISI EBOLASTA

ANU'S SPAN HENKILÖKUNTAAN kuuluvat Barbra Ala-Härkki ja hänen apuhoitajansa Sirpa Ruikka, lähihoita-

jaopiskelija Mira sekä Toffee, kultahamsteri Puruvedeltä.

Barbra Ala-Härkin elämässä tärkeimmän kokonaisuuden muodostaa tarinan mukaan Afrikassa vietetyt vuodet. Tutustuessaan afrikkalaisiin hoitomuotoihin hän sai Ebola Zaire -tartunnan, joka lähes koitui hänen kohtalokseen. ”Ala-Härkki vietti 40 päivää ja 40 yötä likaisessa savimajassa muiden ebolaa sairastavien kanssa. Yksi toisensa jälkeen savimajalaiset kuolivat ja vain Barbra jäi eloon. Hän ymmärsi omaavansa erityislaatuista immuniteetin.” Myöhemmin Ala-Härkki kehitti ”viruologiaan” perustuvan hoitomuodon, jossa kaikki kehossa vaikuttavat pahat nesteet, voimat ja sairaudet taltutetaan lievällä ebolainfektoinnilla.

Sirpa Ruikka alkoi 90-luvun alussa opiskella ikiaikaisen Futhark Runes -riimukivien salattua maailmaa. Häntä johdatettiin ja autettiin tähän tärkeään ja vastuulliseen tehtävään suoraan toisesta ulottuvuudesta. Opettajana toimi Odin, muinainen germaaninen jumala. ”Sirpalle annettiin etuoikeutettu mahdollisuus tutustua Valhallan ihmeisiin. Selvisi pian, että tässä ulottuvuudessa Sirpa on Sigfrid, Odinin lähin neuvonantaja. Odinin vaimo Frigga opetti Sirpalle kyvyn siirtää energiaa ja esitti toiveen että Sirpa toimisi parantavana soturina kahden ulottuvuuden välillä.”

Lähihoitajaopiskelija Mira suorittaa opintoihin liittyvää harjoitteluaan Anu's Spa'ssa. Mira on erikoistumassa esteettisiin hoitoihin.

Kultahamsteri Toffee on syntynyt Kouvolassa

11.1.2011. Nuoresta iästään huolimatta Toffee keskustele Suomen tunnetuimman väriterapeutin Liisa Isola-Paakkalan kanssa.

MITÄ JOS KYSEESSÄ EI OLEKAAN VITSI?

KAKSIMIELISESTI TULKITTAVISSA oleva Anu's Spa -nimi, ebolainfektio, hoitajahamsteri... Olen kuullut monesta mielipuolisesta uskomushoidosta, mutta en koskaan näin mielipuolisesta. Kyseessä täytyy olla vitsi. Päätin ottaa asiasta selvää, joten lähetin hoitolaan sähköpostia.

”Hei, ilmoittaudun ryhmähoitopäiväanne 31.8. klo 19. Olen ymmärtänyt, että ihmiset ovat innostuneet eritoten Toffeen hoidoista. Itselleni Toffee ei valitettavasti sovi, koska minulla on diabetes.”

Toffee-vitsin kirjoitin, jotta hoitolan väki ymmärtäisi minun olevan mukana heidän juonessaan, mikä se sitten onkaan. Anu's Spa'n vastaus oli kuitenkin tylsä, asiallinen toivotus ”tervetuloa” ja pyyntö, että osanottomaksu 15 € per henkilö on mukana tasarahana.

Elokuun viimeisenä päivänä astuin sisään hoitolan ovesta Helsingin Vallilassa osoitteessa Eurantie 8-10. Lähihoitajaopiskelija Mira otti vastaan minut ja viisi muuta asiakasta. Hoitoon oli tulossa kaksi miestä ja neljä naista. Toinen mies esitti heti kysymyksen: ”Minulla on laktoosi-intoleranssi, enkä ole sairastanut vesirokkoa. Ovatko nämä este terapialle?” Mira vastasi, että eivät ole.

Mira tarjosi meille ”tasapainottavaa vettä” – maljakossa oli vihreitä lehtiä ja kivi, joka Miran mukaan oli tuotu Botswanan Kitumi-luolasta, ebolan syntysijoilta. Mira esiintyi niin vakavasti ja vakuuttavasti, että pelästyin. Mitä jos kyseessä ei olekaan vitsi? Mitä jos olen saapunut vapaaehtoisesti jonkun hullun lahkon koekaniiniksi?

Mira katsoi meitä arvioiden ja laittoi ulko-oven lukkoon.

”Nyt tavaranne ovat turvassa terapian aikana.”

MIKROSSA LÄMMITETTYJÄ PYYHKEITÄ

ANU'S SPA ON HUONE, jonka halkaisee suuri verho. Me asiakkaat istuimme etutilassa muovimukit käsissämme, verhon takaa kuului ääniä: kuiskauksia ja esineiden kolahdeltua toisiaan vasten. Mira laittoi päälle pienen cd-soittimen. Mystinen musiikki täytti tilan, ja joku alkoi haastatella Barbra Ala-Härkkiä. Barbra kertoi kehittämästään ainutlaatuisesta terapiasta, joka tunnetaan nimellä Viruloginen immuniteettia vahvistava infektiohoito VIVIH – jota me siis tulisimme kohta saamaan.

Menetelmässä asiakkaaseen ruiskutetaan pieniä, tarkoin valittuja määriä joko Ebola Zaire tai Ebola Sudan-virusta. Tämä filovirusiin kuuluva erittäin tappava virus saa pieninä määrinä aikaan ihmeitä. Kaikki mahdolliset taudit paranevat. Hoidon jälkeen asiakas saa myös täyden immuniteetin kaikkia maailmassa vaikuttavia vaarallisia tauteja vastaan.

Tallenteen päätyttyä Mira kehotti meitä siirtymään verhon taakse hoitotilaan. Siellä odotti puunatun näköinen terapeutti Barbra Ala-Härkki ja hänen miehekkään oloinen avustajansa Sirpa Ruikka. Asetuimme pöydän ää-

reen. Niskaamme ilmoitettiin pian laitettavan ”ihastuttavilla, aromaattisilla öljyillä valmistettuja lämpimiä pyyhkeitä”. Pyyhkeiden lämmitys tapahtui selkäni takana mikroalutouunissa. Uunin ovi paukkui liioitellusti ja ajastin piippasi kuin viimeistä päivää. Jännitykseni vaihtui helpotukseen: hoito on kuin onkin vitsi. Teki mieli nauraa ääneen, mutta en uskaltanut.

Toinen mies innostui: ”Ihana tuoksu, mikä se on?”

Ala-Härkki kertoi, että tuoksu tulee santelipuun öljystä, jota hän on henkilökohtaisesti käynyt hankkimassa Egyptistä.

Pyyyhe niskassani ei ollut lämmin, ei edes haalea.

”Samalla, kun annatte ihanan lämmön levitä niskaanne, voitte valmistautua rentoutushetkeen”, Barbra Ala-Härkki sanoi.

Sirpa Ruikka lupasi rentoutushetken taustalle ”miellyttäviä säveliä Namibian ekskursionta vuodelta 1994”.

Sävelissä ei ollut mitään miellyttävää: musiikki kuulosti siltä kuin rytmitajuton kenguru olisi yrittänyt saada ääntä ulos rikkiäisestä didgeridoo-puhaltimesta. Uskalsin jo naurahda hieman.

UREA IACTA EST

HOIDON TOISESSA VAIHEESSA siirryttiin viettämään Barbra Ala-Härkin ”rakkaan ystävän” Nubatu Aminin muistojuhlaa. Ala-Härkki kertoi, että hänen ystävänsä sai ebolatartunnan lähellä Kitumi-luolaa, ja kuoli vuonna 1997.

Tilaisuuden aluksi Ruikka tarjoili ”ihastuttavaa afrikkalaista perinneruoka jambalaya”, joka todellisuudessa oli laihaa kasvilientä pahvisen kaarimaljan pohjalle viskattuna. Keiton sekaan Ruikka spruittasi injektioruiskulla vihreää mössöä, jonka päätelmin markkeeraavan ebolavirusta. Söin vastentahtoisesti lähes kaiken.

Ruokailun yhteydessä Ala-Härkki luki edesmenneelle ystävälleen osoitettuja muistoadresseja. Pöydälle laskettiin valokuva, jonka eteen sytytettiin tuikkukynttilä. Oranssitaustaisessa kuvassa oli Uncle Bens'in logon musta, harmaatukkainen mies. Kun kuulin, että erään adressin allekirjoittajien joukossa oli muusikko ja YK:n hyvän tahdon lähettiläs Mikko Kuustonen, en enää voinut pidättellä, vaan räjähdin kovaääniseen nauruun.

Saimme käteemme sanat ja aloimme laulaa Ala-Härkin ystävän Nubatu Aminin lempilaulua swahiliksi: ”Malaika, nakupenda malaika. Nami nifanyeje, kijana mwenzio...” Vaikka meillä oli lyriikat edessämme, toinen mies osasi laulun niin hyvin, että aloin epäillä hänen olevan osa esitystä.

Ilta huipetui yllättävään performanssiin. Pöydälle nostettiin astia, johon pursotettiin valkoista mönjää. Puisilla tikuilla kaivettiin näytteitä Ala-Härkin mustasta kielestä ja Ruikan jalkapohjista, jonka jälkeen samoilla tikuilla sekoiettiin astiassa lilluvaa mönjää. Mira kyykistyi selin huoneen nurkassa ja virtsasi pesuvatiin, jonka keltainen sisältö kaadettiin mönjän sekaan. Ruikka ronkki nenästään räkää ja housuistaan ulostetta, myös ne lisättiin astiaan. Lopuksi Ala-Härkin hameen alta vedettiin käytetty tamponi, josta puristettiin verta mönjän joukkoon.

Enää ei naurattanut. Nyt oksetti.

Kun mönjää alettiin sekoittaa sähkövatkaimella ja astia kallistui uhkaavasti kohti asiakkaita, mieleeni tuli Jumalan teatterin esitys Oulussa 30 vuotta sitten, jolloin näyttelijät heittivät yleisön päälle mm. paskaa. Tajusin, että jos edessäni prosessoituvaa paskakusiräkäverimönjää alkaa sataa ylleni, minun on pakko puolustautua tai pae- ta. Samassa muistin, että ulko-ovi on lukossa.

Mönjä pysyi onneksi astiassaan. Vatkaamisen jälkeen mönjästä kaivettiin näytetikulla annoksia pieniin purkkeihin, joiden päälle painettiin – onneksi – tiivis kansi. Jokainen asiakas sai kotiin viemisekseen oman voidepurkin ja ohjeen levittää rasvaa yön yli kasvoilleen.

Toinen mies kysyi: ”Onko rasva henkilökohtainen vai voiko sitä jakaa perheenjäsenten kesken?” Viimeistään nyt olin varma, että mies kuuluu esitykseen.

SALAISUUS RATKEAA

HOITO OLI OHI. Olin helpottunut. Pystyin pitkän hampain syömään kasviliemikeiton ebolaruiskeella, mutta viimeistä kattausta en olisi voinut oksentamatta suuhuni laittaa. Pelkäsin koko ajan, että sähkövatkain pyöryttää mönjästä syötäväksi tarkoitettua jälkiruokavanukkaan, mutta onneksi lopputuloksena oli vain ”viatonta” kasvorasvaa.

Olin lähes varma, ettei mönjän sekaan tungettu oikeaa virtsaa, ulostetta ja verta – etovia hajuja ei esiintynyt – mutta astian reunalla killunut aidon näköinen nenäräkä pakotti katsomaan muualle. Sen takia en tiedä varmasti, kuka hoitohenkilökunnasta teki ja mitä, ja sen takia tämän raportin verbit vaihtuvat kyseisessä kohdassa aktiivista passiiviin.

Seuraavalla viikolla lähetin Anu's Spa'lle sähköpostia ja tiedustelin, mistä hommassa on kysymys. Olin varautunut siihen, että mitään ei paljasteta, mutta yllättäen minulle kerrottiin avoimesti, että hoitolan takana on työryhmä nimeltä Ida ho.

Kyseessä on vuonna 2010 perustettu taiteen reuna-alueilla liikkuva monitaiteellinen tiimi, jonka työskentelyn keskiössä on toiseus, tuntemattoman kohtaaminen, posthumanismi ja feminismi. Ryhmän työskentelylle on ominaista taiteen eri lajien sekoittaminen, vahva visuaalisuus sekä tutkimustiedon ja filosofian ottaminen osaksi tekemistä. Esityksissään ryhmä tuo poissaolevan ja marginaalisen näkyväksi ja merkitykselliseksi. Ryhmän produktioissa pohditaan kysymyksiä ruumiillisuudesta, ja keinoina käytetään karnevalismia ja groteskia. Ryhmä käsittelee aiheitaan mielivaltaisesti, surrealistisesti ja absurdisti.

Työryhmään kuuluvat Thomas Hamberg, Irene Kajo ja Satu Mäkinen.

Anu's Spa kehitettiin työryhmän vastauksen mukaan vastapainoksi tai kommentiksi tosielämän hyvän olon Spa-keskuksille, joiden tarjoamat kristalliterapiat, soivat kulhot, enkeliterapiat ja muut ”vaihtoehtohoidot” ovat täysin absurdeja ja myös kohtuuttoman kalliita. ”Mitäpä jos hyvän olon sijaan tarjotaankin pahaa oloa?”

Hoitola on saanut hyvän vastaanoton. Väki on ollut ilahtunutta, mutta myös hämmentynyttä. Sähköpostin välityksellä Anu's Spa'han on tullut myös yhteydenottoja, joiden perusteella työryhmässä on herännyt kysymys ihmisten lukutaidosta: esimerkiksi rauhoittavia öljyjä on tarjottu hoitolaan yhteistyösopimuksella myyntiin.

Sirpa Ruikka: Freya-kanavoinnit (BTA-tutkinto I-II, Göteborg, Ruotsi), Bifrost-sateenkaarisilta-hoitaja, FMT-ripsiteknikko ja kynsitaiteilija (Colours of Rainbow, Ukraina, 2002), Serafi Kristalliterapeutti (BG, Berliini, Saksa), Futhark Runes -riimukivihoitaja.

Työryhmä vastasi myös kysymykseeni soluttautujasta asiakkaiden joukossa. Sellaista ei kuulemma ole ollut. Anu's Spa'n hoitajat ovat ainoat, jotka kuuluvat ryhmään.

EI ENÄÄ IKINÄ

HOITOKÄYNTI jätti mietteliääksi.

Ensin nauratti vähän, sitten paljon ja lopussa oksetti. On selvää, että etova kokemus oli työryhmän tarkoitus. Ida ho'lle ei riittä pelkkä huuhaalle nauraminen. He eivät kritisoineet pelkästään niitä, jotka tarjoavat kaiken maailman yksisarvishoitoja, vaan myös niitä, jotka ottavat sellaisia silmät kirkkaina vastaan. Kuluttajallakin on vastuunsa.

Itse otin onkeeni. En enää ikinä aio osallistua yhteenkään epäilyttävään terapiaan, en edes tutkivan journalismin nimissä. Anu's Spa'n itsenäisyyspäivän vastaanottoon saa jäädä väliin.

On varmasti monia, joiden mielestä pelleily tuhansia ihmisiä tappaneen ebolataudin kanssa on mautonta. Toisaalta, yhtä mauttomia ovat uskomushoitovalehtelijöiden tarinat vaikkapa siitä, että ruokasooda, tuo ”lääkeyhdistöiden pahin vihollinen”, parantaa syövän.

Minä nostan Anu's Spa'lle peukun.

Jyrki Tikka on perustanut Skepsiksen epävirallisen, humoristisen siiven, Höpsiksen. Skepsiksen epävirallinen, fundamentalistinen siipi voisi hyvinkin olla Anu's Spa.